

INTRODUCCIÓ A LA ODONTOLOGIA EQUINA

NATURALESIA DEL CAVALL

Evolutivament, els cavalls han viscut en llibertat durant milers d'anys. Problemes odontològics deguts, en la seva major part, al fet de no viure al seu hàbitat natural; les pastures.

Temps dedicat a pasturar en estat salvatge: 12-18 hores a pasturar.

La necessitat de passar la major part del dia mastegant es:

- fisiològica i
- etològica

PASTURA VS ALIMENTS PROCESSATS:

- Els aliments processats, com el pinso, o inclús el fenc són relativament tous i la dentadura del cavall no és desgasta equilibradament.

En no usar els incisius per tallar l'herba, aquests es fan relativament més llargs que els molars, produint que no hi haguí una bona oclusió dels segons. Això pot causar grans problemes per al cavall que en els primers estadis poden passar inadvertits al propietari.

- L'herba conté sílice, i molts cops duu fang i arena adherits, això té un efecte abrasiu sobre les dents.

La pressió regular de mastegar l'herba és la senyal que ajuda a l'animal a regular el ritme d'erupció.

A mesura que les dents del cavall es desgasten van erupcionant, només una petita part (una mica més d'un cm) és visible per sobre de la línia de la geniva.

La part oculta de les dents dura aprox. uns 20 anys i és el que determina l'esperança de vida d'un cavall en llibertat.

QUAN HEM DE REVISAR LA DENTADURA D'UN CAVALL?

Observem:

- Pèrdua de pes o dificultat en guanyar-lo
- Fibres molt llargues als bolus fecals, problemes digestius, còlics...
- Mala olor de la boca o dels nostrils
- Ferides visibles al llavis o les commissures
- Galtes sensibles quan se li pressionen
- Llença menjar de la menjadora o part del bolus masticatori
- Menja amb ànsia, en grans bocades i sense mastegar
- Trobem menjar a la seva aigua
- Intenta evitar que li posin el filet
- Tumefaccions en alguna zona del cap, inclús supuratives

En el treball:

- Posició anòmala o inestable del cap
- Cavall dur de boca amb el filet
- Dificultat per girar en una direcció concreta
- Reaccions explosives o coces quan se'l pressiona
- Dificultat o lentitud per a recollir
- Pobra/ excessiva/ inapropiada reacció a les mitges parades
- Mossega el filet perdent el genet el control del cavall

PROBLEMES DE MANEIG QUE CAUSEN PROBLEMES ODONTOLÒGICS:

- Filets inadequats a la forma i mida de la cavitat bucal del cavall
- Uso de cabeçades de treball inadequades
- Severitat excessiva de les mans del genet en la monta
- Alimentació en excessiva alçada
- Correcta anamnesis, tindre en conte caigudes, cops al cap...
- Animals amb una dieta exclusivament de concentrat

PROBLEMES ODONTOLÒGICS FREQUENTS

- Desgast de les peces dentàries formant laterals esmolats (laceracions a la mucosa bucal)
- Excessives crestes transverses
- Formació de ganxos o rampes en el segon premolar
- Desplaçament lingual o bucal de premolars o molares
- Excessiu desgast d'una peça per excessiu creixement de la oposada
- Excessiu creixement d'una peça per inexistència de la oposada
- Retenció dels incisius o premolars decidus (dents de llet)
- Presència de dents de llop (primer premolar)
- Excessiu angle de desgast de la superfície oclusal
- Peces dentàries fracturades, mòbils
- Diastemes; espais interdental en els que pot acumular-se menjar (conseqüentment trobarem malaltia periodontal)
- Caries
- Periodontitis (malaltia periodontal)
- Desgast anòmal dels incisius; corba dorsal o ventral, en diagonal...

RUTINA DE CONTROL ODONTOLÒGIC:

- Cavall menor de 5 anys: s'han d'inspeccionar cada 6 mesos per tal de valorar la correcta erupció de totes les peces dentàries i la eliminació de les peces decidues (dents de llet).
- Cavalls de més de 5 anys; anualment.
- Cavalls de competició; cada 6 mesos.
- Cavalls de més de 20 anys; cada 6 mesos. Si el cavall té un excessiu desgast en algunes peces dentàries o n'hi falten, se li ha de proporcionar una dieta tova sènior.

QUE ÉS L'EQUILIBRAT DENTAL

- DISTRIBUCIÓ CORRECTA DE LA PRESSIÓ sobre els 3 punts bàsics del conjunt; incisius - taules molars - articulació temporomandibular (atm) + la creació del seient del filet.

Mantenir la llibertat de moviment de l'atm és bàsic per la biomecànica del cavall, els problemes en aquesta articulació produiran desequilibris adaptatius en altres punts de l'animal, especialment al coll i al dors.

- SEIENT DEL FILET és donar forma al primer premolar, creant un espai per a la mucosa oral que d'altra manera quedaria pessigada entre filet i dents. El filet, a més, s'allotjarà a l'espai creat, sense fer pressió sobre les genives.

- Important la correspondència d'angles i llargades entre arcades:

Quan això no es dona, es creen boques amb ganxos, rampes, puntes esmolades i ones a les taules molars que poden dur a infeccions dentaries que afectaran la salut general de l'animal i que es poden estendre a cor i ronyons.

Vigilar els cavalls alimentats en menjadores a certa alçada del terra, fàcilment desenvoluparan ganxos i rampes per obligar-los a mantenir una postura no fisiològica en mastegar.

BENEFICIS DE LA CURA DENTAL

1.- Longevitat; s'assumeix que la vida d'un cavall amb una dentadura equilibrada pot allargar-se fins a 5 anys maximitzant l'ús de totes les peces dentàries.

2.- Rendiment; les alteracions bucals reduiran la capacitat del cavall de respondre a les ordres del genet a través del filet. La postura del cap serà més inflexible i amb tendència a hiperflexió o hiperextensió.

3.- Estalvi en alimentació; sobretot a nivell de concentrats.

4.- Adelantar-se als problemes: corregir a temps problemes odontològics abans de que la correcció sigui difícil, és perdin peces dentàries o es facin infeccions dentàries que es poden estendre a altres parts del cos.

Tenir en conte la relació **problema odontològic – còlics**

5.- Salut i benestar; el cavall aprofitarà millor els nutrients de la dieta guanyant en salut i qualitat de vida.

La salut comença per la boca, i si tenim un cavall sà, tindrem un cavall feliç.